

RESUM SEGONA SESSIÓ 25/1/12

Tema: “Estratègies Lectors”

Ponent: Albert Inglés (Assessor LIC del districte de Nou Barris. La seva adreça electrònica és alingles@xtec.cat).

Els punts que es van tractar a la ponència van ser:

1. Proves de Competència lingüística i Comprensió lectora que elabora el Departament d'Ensenyament per passar als alumnes de 5è i 6è.
2. La bastida metodològica en la lectura.
3. Estratègies de comprensió lectora.
4. Els organitzadors gràfics.
5. Una pràctica.

1. Proves de Competència lingüística i Comprensió lectora que elabora el Departament d'Ensenyament per passar als alumnes de 5è i 6è.

L'Albert ens va passar un quadre que ha elaborat partint de les estratègies de comprensió lectora que es van demanar en les proves diagnòstiques que es van realitzar a 5è durant el curs 2009/10 i 2010/11 i les proves de competència lingüística que es van realitzar a 6è durant el curs 2008/09 i 2009/10.

En aquest quadre apareix:

- La definició de la estratègia que s'ha de treballar i l'organitzador gràfic que podem utilitzar per treballar-la.
- Possibles preguntes de comprensió que podem realitzar als alumnes per treballar la estratègia que ens em proposat.
- Les ordres i/o preguntes que apareixen en les proves abans esmentades on s'han d'aplicar les estratègies que volem treballar.

2. La bastida metodològica en la lectura.

- *Lectura en veu alta.* El docent fa el modelatge, introdueix el text i introdueix la estratègia que vol emprar. Llegeix el text i diu quin és l'objectiu. (El mestre fa i l'alumne mira)
- *Lectura compartida.* Es discuteix o es comparteix el tema. (El mestre fa i l'alumne ajuda)
- *Lectura guiada.* El mestre focalitza la instrucció per a tots els alumnes en petit grup. (L'alumne fa i el mestre ajuda).
- *Lectura independent.* L'alumne llegeix per un període de temps sostingut.

Les lectures en petit grup millor si el grup té un nivell similar o és el més homogeni possible. També serà més favorable si hi ha dos mestres a l'aula.

És molt important fer la planificació de la sessió i fer que l'alumne sigui protagonista del seu propi aprenentatge i explicar-li prèviament quin és l'objectiu.

El procés aniria per a que l'alumne fes una lectura comprensiva en silenci i posteriorment, hauria d'omplir el gràfic corresponent a l'objectiu que volem aconseguir.

Respecte a l'atenció a la diversitat és molt important utilitzar el suport visual per tant ens pot resultar molt útil l'ús de l'organitzador gràfic.

Primer ensenyar a respondre les preguntes literals i després anar cap a les de inferència.

3. Estratègies de comprensió lectora.

Comprensió lectora – PISA. Els alumnes fallen més a les preguntes d'inferència i interpretació.

Les dimensions bàsiques de l'activitat lectora són:

- Expressivitat lectora.
- Comprensió del significat
- Valoració de la lectura.
- Regulació del procés.
- Donar-li sentit a la lectura.

Les operacions i accions mentals en el procés de la lectura (Emilio Sánchez Miguel) són les accions que fa la nostra ment quan volem respondre una pregunta de comprensió. A partir d'aquestes operacions mentals hem de buscar unes idees per ajudar als nostres alumnes a interpretar el text.

4. Els organitzadors gràfics.

L'Albert ens va repartir exemples de diferents organitzadors gràfics depenent de l'objectiu a treballar:

- Mapa vocabulari.
- Mapa comparar i contrastar.
- Mapa causa – efecte.
- Mapa seqüència.
- Mapa bombolla (fets i detalls).
- Mapa circular (fets i detalls).
- Mapa braços (fets i detalls).
- Mapa d'arbre (fets i detalls).
- Mapa pont
- Mapa resum – 6W (Idea principal).

Vam fer una relació entre les estratègies que es poden treballar per millorar la comprensió lectora i els organitzadors gràfics adients per cada una d'elles.

Podem trobar diferents models d'organitzadors posant a Google: “graphic organizers” o a la pàgina web http://www.edhelper.com/teachers/graphic_organizers.htm

5. Una pràctica.

Vam fer una pràctica per parelles. La pràctica va consistir en triar i llegir un dels dos textos que apareixen en l'avaluació de la competència lingüística que es va realitzar el curs 2010/11 als alumnes de 6è i llegir les preguntes (amb multi-resposta possible) de comprensió lectora corresponents. Posteriorment vam haver de dir què tipus de pregunta era cadascuna (literals, interpretatives o crítiques). I després triar una de les preguntes i dir quin estratègia utilitzaríem per treballar aquell tipus de pregunta comprensiva i amb quin gràfic.

Finalment, l'Albert ens va donar més fotocòpies de diferents materials:

- Seminari d'assessorament a l'escola: Orientacions per a l'avaluació de l'àrea de llengua.
- Estratègies de Comprensió lectora (abans, durant i després de la lectura).
- Components de la Comprensió Lectora (Proves ACL, Editorial Graó).
- Defectes de la lectura (Cassany, D et alt. Ensenyar llengua, Editorial Graó, Barcelona 1992, pàg, 237).
- Procediment. Què hem de fer quan ens trobem davant d'una paraula que no sabem el què vol dir (en una lectura)?

I ens va fer referència de dos adreces electròniques:

- Cercar "Consell Superior d'Avaluació" a Google i ens adreça a una pàgina de gencat on estan les proves de 4rt d'ESO, avaluacions diagnòstiques de primària...
- A la pàgina Xetc hi ha un link a SEP (Suport Escolar Personalitzat).

A mode de conclusions vam acabar la sessió fent recordatori d'uns punts importants:

- Planificar el tipus de preguntes que volem que aprenguin els nostres alumnes, és a dir, quin tipus d'estratègia volem que utilitzin per entendre el text. I posar suport visual per poder extreure'n informació.
- Quan programem el treball de comprensió lectora hem de tenir en compte les operacions mentals, tipus de preguntes i com treballarem tot això.
- És molt important que l'alumne sàpiga quina estratègia està aprenent en aquell moment i donar-li tots els suports necessaris per aprendre aquesta estratègia.